

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied gemeente Smallingerland

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

8 maart 2012 / rapportnummer 2610-38

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Smallingerland wil een nieuw bestemmingsplan buitengebied opstellen. Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag in deze procedure is de gemeenteraad van Smallingerland. De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een integrale visie op de gewenste ontwikkeling van het buitengebied, met duidelijk omschreven ambities, die kan dienen als toetsingskader van het voornemen en de alternatieven. Beschrijf hierbij hoe vanuit de integrale visie de alternatieven tot stand komen en hoe deze zich verhouden tot de bestaande kwaliteiten van het landschap;
- een heldere beschrijving van het voornemen, de alternatieven, de huidige situatie en de autonome ontwikkeling;
- de maximaal mogelijke effecten van het voornemen op natuur, door o.a. depositie van verzurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden. Neem een Passende beoordeling in het MER op wanneer significante negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten;
- de positieve of negatieve effecten van het voornemen en de alternatieven op de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit, de leefomgeving, het landschap en de cultuurhistorische/ archeologische waarden;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie Reikwijdte en Detailniveau (R&D). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

2. Achtergrond en beleidskader

2.1 Achtergrond

Voor het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan is de 'Nota van uitgangspunten Bestemmingsplan buitengebied Smallingerland' opgesteld. Deze nota bevat het ruimtelijk beleid voor het landelijk gebied van de gemeente Smallingerland voor de komende 10 jaar. De gemeente heeft de ambitie om ruimte/ ontwikkelingsmogelijkheden te bieden voor schaalvergroting in de agrarische sector, recreatieve activiteiten, vrijkomende agrarische bedrijfsge-

---

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

bouwen en uitbreidingsmogelijkheden voor niet agrarische bedrijven. De gemeente wil ook bestaande natuurwaarden, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in het landelijk gebied behouden en waar nodig versterken. De Commissie adviseert de in de nota genoemde doelen en ambities te vertalen naar bouwstenen voor alternatieven (zie § 3.2 van dit advies) en naar toetsingscriteria ten behoeve van de effectvergelijking.

2.2 Beleidskader

In de notitie R&D zijn geen relevante beleidskaders en wet- en regelgeving uitgewerkt. De beleidsmogelijkheden in het bestemmingsplan worden deels bepaald door de bovenlokale context, zoals provinciaal en landelijk beleid en regelgeving en ontwikkelingen daarin. Neem in het MER een overzicht op van de relevante kaders en benoem de eisen en randvoorwaarden voor het voornemen die daaruit voortkomen. Betrek daarbij in ieder geval:

- rijks- en provinciaal beleid waaronder de (concept) Natura 2000-beheerplannen en de Provinciale Verordening Romte Fryslân;
- de mogelijke gevolgen van de invoering van de Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS).

3. Voorgenomen activiteit, alternatieven en referentie

3.1 Voorgenomen activiteit

Beschrijf in het MER hoeveel ontwikkelruimte (aantallen en hectares) het bestemmingsplan maximaal gaat bieden aan activiteiten die aanzienlijk milieugevolgen kunnen hebben – al dan niet in cumulatie met elkaar. Ga daarbij ook in op de niet m.e.r.- (beoordelings)plichtige ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt zoals (verblijfs)recreatie en mestverwerking en -bewerking. De ontwikkelingsmogelijkheden op basis van flexibiliteitsbepalingen (wijzigingsbevoegdheden, ontheffingen en vrijstellingen) moeten ook worden meegenomen bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit.

Het is lastig om te bepalen welke elementen in het bestemmingsplan behoren tot het voornemen en welke tot de autonome ontwikkeling (zie § 3.3 van dit advies). De Commissie handelt hierin de basisregel dat alles waarover (opnieuw) een besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Daarmee behoren de volgende elementen in het bestemmingsplan tot de voorgenomen activiteit:

- alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund;
- (her)bestemmingen die wel zijn vergund, maar (nog) niet gerealiseerd, voor zover ze niet onder de autonome ontwikkeling vallen. Hieronder vallen zowel niet benutte vergunningruimte, als ook de gestopte bedrijven, waarvan de vergunning nog geldig is;
- eventuele “illegale” situaties die worden gelegaliseerd.

3.2 Alternatieven

In de notitie R&D wordt aangegeven dat er drie alternatieven worden onderzocht. Deze alternatieven richten zich uitsluitend op de omvang van agrarisch bouwpercelen en zijn hetzelfde voor het gehele plangebied. De Commissie vindt het van belang dat er onderscheidende alternatieven worden ontwikkeld om onder andere inzicht te kunnen geven in:

- de haalbaarheid van de ambities uit de nota van uitgangspunten;
- waar in het plangebied uitbreiding van veehouderij mogelijk/gewenst is;
- waar andere activiteiten (o.a. door functieverandering) mogelijk/gewenst zijn.

De Commissie adviseert een integraal alternatief te beschrijven dat niet generiek is voor het gehele plangebied. Richt dit alternatief op het verschil in ontwikkelingsruimte per landschapstype of afstand tot kwetsbare natuur door middel van zonering of verschillende bebouwingspercentages per deelgebied, afgestemd op het gemeentelijk beleid voor behoud en ontwikkeling van natuur, landschap en recreatie.

Het is van belang om bij de alternatievenontwikkeling ook aandacht te besteden aan andere activiteiten dan veehouderij die mogelijk worden gemaakt in het plangebied (zie § 3.1 van dit advies). De Commissie vraagt daarbij aandacht voor functieverandering van agrarische bouwpercelen en -gebouwen. Een aanzienlijk deel van de agrarische bedrijven kan in de planperiode beëindigen.

3.3 Referentie

De (milieueffecten van de) huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee het voornemen en de alternatieven vergeleken moeten worden. Het is belangrijk om een goed beeld te krijgen van de referentiesituatie. Hierdoor wordt bepaald welke milieuruimte er nog is voor verdere ontwikkelingen. De omvang van deze milieuruimte wordt bepaald door beleid en wet- en regelgeving voor natuur, geur, luchtkwaliteit, geluid en door de heersende milieubelasting. Betrek bij de referentiesituatie tevens andere te verwachten ontwikkelingen met milieueffecten zoals ontwikkelingen in de recreatiesector. De Commissie adviseert om de gehanteerde referentiesituatie te onderbouwen.

Huidige situatie

- De feitelijke bestaande situatie: alle vergunde activiteiten die al zijn gerealiseerd.² De Commissie adviseert dit, waar mogelijk kwantitatief, te onderbouwen zoals in de notitie R&D is aangegeven (o.a. met CBS-tellingen en informatie uit feitelijke waarnemingen).

---

² Eventuele "illegale" situaties, zoals agrarische bedrijven die een groter aantal dieren houden dan in de vergunning en het vigerende bestemmingsplan is opgenomen, behoren niet tot de huidige situatie; het bestuur kan immers kiezen om deze situatie met de bestemmingsplanwijziging te legaliseren, dan wel om handhavend op te treden.

Autonome ontwikkeling

- Toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied:
  - Het deel van de reeds bestemde en tevens vergunde ruimte dat met grote zekerheid op korte termijn ingevuld wordt;³
  - Activiteiten waarover nog geen (ontwerp) besluit is genomen horen in principe **niet** tot de autonome ontwikkeling. Dit betekent dat de verwachte ontwikkeling van de veehouderijsectoren gedurende de komende planperiode, anders dan in de notitie R&D gesteld, niet tot de autonome ontwikkeling mag worden gerekend. Uitzondering hierop zijn activiteiten waarvan de kans groot is dat deze in de nabije toekomst gerealiseerd worden.
- Generieke beleidsontwikkelingen zoals het Besluit ammoniak huisvesting veehouderij, het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit en de Verordening Romte Fryslân.
- Nieuw beleid zoals de invoering van de Programmatische Aanpak Stikstof.

In geval van onzekerheden adviseert de Commissie om te werken met bandbreedtes en op basis van een gevoeligheidsanalyse aan te tonen in hoeverre het voornemen realiseerbaar is.

Beargumenteer waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel van het voornemen.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Het MER dient de milieugevolgen in het studiegebied te beschrijven van de activiteiten die het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt (het voornemen)⁴ en de alternatieven daarop. De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten – waar relevant – ook cumulatief in beeld.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat relevant is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij de depositie van verzurende en vermestende stoffen en recreatiedruk op kwetsbare natuur) de effecten zoveel mogelijk kwantitatief. Geef, indien relevant, bandbreedtes, leemten in kennis en onzekerheden in de effectbeschrijving weer.

De Commissie heeft aanvullend op de notitie R&D de volgende opmerkingen.

---

³ Naast afwijkingsbesluiten in de omgevingsvergunningen kan ook sprake zijn van 'oude' projectbesluiten en wijzigingsplannen die in de afgelopen jaren zijn vastgesteld, maar nog niet gerealiseerd. Als ze binnenkort wel worden gerealiseerd zijn ze onderdeel van de autonome ontwikkeling.

⁴ Inclusief mogelijke flexibiliteitsbepalingen die in het bestemmingsplan worden opgenomen (zie § 3.1 van dit advies).

4.2 Natuur

In de notitie R&D wordt bij natuur ingegaan op welke effecten zullen worden beschreven. Daarbij is onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming (Natura-2000 en EHS) en soortenbescherming (Flora en Faunawet). De beschrijving van soortenbescherming in de Notitie R&D geeft voor de Commissie geen aanleiding tot nadere advisering.

Bij de gebiedsbescherming worden in de notitie R&D de effecten van verhoogde stikstofemissies die voortkomen uit de voornemen, centraal gesteld. De Commissie adviseert tevens de volgende aspecten in de beschrijving te betrekken. Geef de gebiedsbeschermingsgebieden op kaart weer.

Natura-2000 gebieden

Van belang is dat bij Natura 2000-gebieden de effecten worden beschreven aan de hand van gevoelige habitattypen en soorten (incl. soorten met een bijzondere status), waarbij tevens de instandhoudingdoelen dienen te worden betrokken. Geeft de criteria van de selectie van gevoelige habitats en soorten. Ga in kwalitatieve zin in op de effecten van verstoring door verandering in recreatie zoals in het aantal bezoekers, de intensiteit van vaar-, fiets- en wandelverkeer. Bij de beschrijving van effecten van stikstof op Natura 2000 is de kritische depositiewaarde (KDW) een belangrijke criterium. Dit geldt zowel voor de habitattypen als voor verzuring- en vermetinggevoelige kwalificerende soorten. Bij effectbeschrijving op soorten zijn de KDW's van de habitats waaruit het leefgebied van deze soorten bestaat, bepalend voor mogelijke effecten.

Als op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat het voornemen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere plannen of projecten (bijv. Centrale As), significante gevolgen kan hebben voor de Natura 2000-gebieden, dan moet een Passende beoordeling worden opgesteld. De Passende beoordeling (of een voortoets, waaruit blijkt dat significante effecten niet spelen in het studiegebied) dienen te worden opgenomen in het MER. De Commissie wijst er zekerheidshalve op dat in de Passende beoordeling moet worden vergeleken met de huidige feitelijke situatie zonder autonome ontwikkeling.

EHS-gebied(en)

Beschrijf ook voor de EHS-gebied(en) in en rond het plangebied de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Betrek bij de effectbeschrijving zowel actuele en als potentiële kenmerken en waarden. Maak bij de beschrijving van effecten van stikstof op de EHS zo mogelijk gebruik van de systematiek van de effectbeschrijving van Natura-2000. Voor de EHS geldt een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt en of het voornemen hierin past.

Overige natuurgebieden

Beschrijf ook de belangrijke overige relevante natuurgebieden (bijv. weidevogelgebieden, foerageergebieden voor ganzen, leefgebieden vleermuizen). Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft.

De Commissie adviseert voor alle natuurgebieden en daarvan afhankelijke soorten zo nodig en mogelijk mitigerende en/of compenserende maatregelen⁵ te beschrijven die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Landschap en cultuurhistorie

Omschrijf de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden⁶. Ga hierbij ook in op het kenmerkende onderscheid in landschappen dat in de gemeente Smalingerland onder andere haar oorsprong vindt in de verscheidenheid in geo(morfo)logische opbouw en daarbij horende historische ontwikkelingen en landgebruik. De specifieke situatie in dit deel van het Drentsch plateau met in het noordoosten de opstreckende, besloten (hoogveen)ontginningen van de Friese Wouden, de veenontginningen en de voormalige hooilanden in het westen. Een groot deel van de bebouwing is gekoppeld aan de oude verbindingroutes en ontginningslijnen. Geef een waardering van deze karakteristieke landschappen en elementen en geef aan welke gevolgen het voornemen en de alternatieven daarop op deze waarden hebben. Ga in op mogelijkheden voor mitigerende maatregelen (w.o. inpassing). De Commissie adviseert ruimtelijk inzicht te geven in de waarden met behulp van kaartmateriaal.

Ga niet alleen in op de afzonderlijke cultuurhistorische en landschappelijke waarden, maar ook op de samenhang tussen deze waarden binnen het plangebied. Bespreek de mogelijke (positieve en negatieve) gevolgen van het voornemen voor deze samenhang. Geef aan waar en hoe effecten op deze waarden via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen, beperkt dan wel versterkt. Dit kan bijvoorbeeld door regels voor de inpassing en ontwerp van bebouwing of bouwblokken om de beleving van het landschap te verbeteren en de kwaliteit te verhogen. Ga na waar er kansen en mogelijkheden zijn de landschapskwaliteit te verhogen of nieuwe toe te voegen⁷. Van belang is dat landschapseffecten en wijze van inpassing op een inzichtelijke wijze gevisualiseerd worden zoals ook in de notitie R&D wordt aangegeven. Ga bij de effectbeschrijving in op de effecten op deelgebiedniveau. De in de notitie R&D aangekondigde visualisering draagt bij tot het kunnen beoordelen van de effecten op deelgebiedniveau.

---

⁵ Mitigerende en/of compenserende maatregelen mogen niet worden meegenomen bij de afweging of een Passende beoordeling nodig is, omdat de gevolgen van het plan als zodanig moeten worden bekeken. In de Passende beoordeling zelf *kunnen* de maatregelen wel worden meegenomen.

⁶ Van belang is onderscheid te maken tussen verschillende aspecten van het landschap. Belangrijke elementen zijn geomorfologie (reliëf), vegetatiestructuur, en structuren die voortkomen uit historisch en modern landgebruik, waarbij er uiteraard een samenhang is met cultuurhistorie en archeologie).

⁷ Bijvoorbeeld gebruik makend van bestaande en/of nieuwe landschapselementen (beplante zandwegen, waterlopen, bosjes en singels etc.) kan een nieuw groen raamwerk worden gemaakt (mede t.b.v. recreanten en bewoners) waarbinnen de nieuwe ontwikkelingen (gebouwen, verkeer) kunnen worden ingepast. Een beeldkwaliteitplan kan hierbij behulpzaam zijn.

4.4 Lichthinder

In de notitie R&D is aangegeven dat licht(verstoring) niet (of misschien) meegenomen zal worden bij de beschrijving van de effecten. Lichthinder treedt in toenemende mate op bij melkveehouderijen enerzijds door de steeds “opener” stallen (grote open zijgevels en nieuwe staluitvoeringen afgeleid van de kassenbouw), en anderzijds door het toenemend gebruik van kunstlicht in stallen om de lichtperiode te verlengen.

De Commissie adviseert daarom om wel op lichthinder in te gaan en maatregelen te beschrijven om de lichthinder vanuit melkveehouderijen te beperken op basis van de huidige stand der techniek.

4.5 Gezondheid

De notitie R&D besteedt geen aandacht aan volksgezondheid. De Commissie adviseert om in het MER in te gaan op de volksgezondheid in het gebied en de mogelijke (cumulatieve) effecten van de alternatieven hierop. Beschrijf daarnaast in het MER de risico's met betrekking tot zoönosen-, zoals o.a. MRSA- en Q-koorts. Ga vooral ook in op de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.

5. Monitoring, beeldmateriaal en overige aspecten

5.1 Monitoring en evaluatie

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven (of bijvoorbeeld voldoende afname van stikstofemissie/-depositie wordt bereikt) en de ambities van de plannen gehaald worden.

Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied, en in het bijzonder die van de depositie, worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde depositiewaarde niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

Beschrijf in het MER hoe de gemeente invulling gaat geven aan de monitoring en evaluatie.

5.2 Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de recreatie- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de ligging van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in en in de nabijheid van het plangebied;

- de situering en status van landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

5.3 Overige aspecten

Voor de onderdelen ‘vergelijking van alternatieven’, ‘leemten in kennis’ en ‘samenvatting van het MER’ heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

Houd bij de vergelijking van de alternatieven en bij de toetsing van de alternatieven aan (project-) doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.⁸

---

⁸ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen. Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER: http://docs1.eia.nl/mer/diversen/factsheet_19_omgaan_met_onzekerheden_in_mer_webversie.pdf.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Smallingerland

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Smallingerland

Besluit: Vaststellen bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D14

Procedurele gegevens:

ter inzage legging van de informatie: 11 november 2011 t/m 22 december 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 1 december 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 8 maart 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

ir. S. Bokma

dr. F.H. Everts

ing. D. Hamhuis

mr. M.A.P.C. van Loon (voorzitter)

drs. J.P. Siedsma (werkgroepsecretaris)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Notitie reikwijdte en detailniveau Plan-m.e.r. bestemmingsplan Buitengebied Smallingerland (concept), BügelHajema Adviseurs b.v., 7 september 2011;
- Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied Smallingerland, BügeHajema Adviseurs B.V, 13 september 2011.

De Commissie heeft kennis genomen van drie zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 23 december 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport
Bestemmingsplan buitengebied gemeente Smalingerland**

ISBN: 978-90-421-3435-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

